

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Ajansı sıfatıyla hareket eden Export - Import Bankası arasında 2 Kasım 1948 tarihinde akdedilen 30 Milyon dolârlık Kredi Anlaşmasının onanmasına dair Kanun

(Resmî Gazete ile ilâm : 28 . XII . 1948 - Sayı : 7091)

No.
5282

Kabul tarihi
24 . XII . 1948

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Ajansı sıfatıyla hareket eden Export - Import Bankası arasında 2.XI 1948 tarihinde Vaşington'da imzalanan 30 milyon dolârlık bağı Kredi Anlaşması ekle riyle birlikte onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kredinin Genel Bütçeye giren hizmetliler için kullanılacak kısmı bir taraftan Gelir Bütçesine gelir, diğer taraftan Bütçe kanunlarına bağı (A) işaretili cetvellerin ilgili kısımlarında açılacak özel bölümlere ödenek kaydolunarak mahsuben harcanır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Kredinin yukardaki ikinci madde dışında kalan kısmının mukabilini teşkil eden Türk paraları aşağıdaki şekilde istimal olunur :

A) Gerek özel teşebbüsler, gerek Zırai Donatım Kurumu tarafından getirilerek çiftçiye satılacak tarım alet ve makinalarının ve tamir işlerinde kullanılan diğer maddelerin bedelleri tahsil edildikçe Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında açılacak hususi bir hesapta toplanır Bu hesabın her yıl sonundaki sâfi bakiyesi bir taraftan gelir bütçesine gelir. diğer taraftan Maliye Bakanlığı Bütçesine ödenek kaydedilerek Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası sermayesine mahsuben mezkûr bankaya ödenir.

B) Petrol Ofisi tarafından istimal edilecek kredinin, Türk parası karşılığı, bu krediye mevzu teşkil eden malların Türkiye'ye gelmesinden itibaren 15 gün içinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasındaki Hazine hesabına yatırılır;

C) 5 . VI . 1944 tarih ve 4582 sayılı Kanun gereğince yürürlüğe girmiş bulunan Avrupalılararası Tediye ve Takas Anlaşması gereğince verilecek tiraj hakları hesabı açık verdikçe yukardaki (A) ve (B) fıkralarında yazılı paralar Hazine tarafından bu açığı karşılamakta istimal olunur. Şu kadar ki, (A) fıkrasında bahsi geçen paralardan bu suretle Hazine tarafından kullanılan kısımlar mütaakir yıllar bütçelerine gerekli ödenekler konulmak suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına iade olunur;

D) Devlet İktisadi Teşekkülleri tarafından kullanılan kredilerden tiraj haklarına tekabül eden miktarların Türk parası karşılığı sözü geçen teşekküller tarafından Hazinesinin tavassutu ile tiraj hakları açıklarının kapatılması için Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına ödenir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Kredi taksitleri her yıl Devlet Borçları Bütçesine konulacak ödenekle ödenir. Krediden istifade eden İktisadi Devlet Teşekkülleri krediden kullandıkları kısımlara tekabül eden taksit hisselerini, tediye tarihinden bir hafta önce Hazine hesabına yatırmıya mecburdurlar.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ALTINCI MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

27 Aralık 1948

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ (BUNDAN SONRA TÜRKİYE OLARAK İSİMLENDİRİLECEKTİR) İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ AJANI SIFATIYLA VAŞINGTON D. C. DE KÂİN EXPORT - İMPORT BANKASI (BUNDAN SONRA EXİMBANK OLARAK İSİMLENDİRİLECEKTİR) ARKASINDA 2 KAŞIM 1948 TARİHİNDE AKDEDİLEN ANLAŞMA

Ekonomik İş birliği İdaresi (Bundan sonra İdareci olarak isimlendirilecektir), 1948 tarihli Ekonomik İş birliği Kanunu hükümleri gereğince kredi esaslı üzerinden ve İdarecinin tasvip edeceği emtia ve hizmetlerin iktisabının finansmanı için 30 milyon dolârı aşmamak üzere Türkiye'ye yardım yapılması hususunda bir karara varıldığını Eximbank'a bildirmiş,

Ve yine bu cümleden olmak üzere İdareci, yukarıda tasrih edilen maksat ve miktar için Amerika Birleşik Devletleri Hazine Nazırı adına bir emre muharrer senet tanzim etmek suretiyle bir fon tahsis etmiş ve Milletlerarası Para ve Malî Meseleler Millî İstişare Konseyi ile bilmüşavere, bu kredinin Eximbank tarafından idare ve istimal şartlarını tâyin ve tesbit eylemiştir.

Yukarıdaki esaslar dairesinde aşağıdaki hususlarda mutabık kalmıştır:

1 — İdareci tarafından zaman zaman tasvip edilecek emtia ve hizmetlerin iktisabını finanse etmek maksadıyla ve 30 milyon dolârı aşmamak şartıyla Eximbank, Türkiye lehine bir kredi açacaktır.

2 — Bu Anlaşmanın akdiyle birlikte Türkiye, bu Anlaşmaya (A) lâhikası ile bağlı emre muharrer senet örneğine göre Eximbank lehine 30 milyon dolârlık resûlmali veya bu krediye mahsuben avans olarak verilebilecek miktarı natik bir emre muharrer senet tanzim ederek adı geçen bankaya tevdi eylemiştir.

3 — Eximbank, İdarecinin tâyin eyleyeceği zaman ve miktarlarda işbu krediden Türkiye hesabına ödemelerde bulunacaktır.

4 — Herhangi bir tarihte veya zaman zaman Âkîd taraflar gayrimüsait ekonomik şartlar veya herhangi diğer sebeplerle resûlmali veya faiz taksitlerinin tehir veya tehiri esbabının temininin veya bu taksitlerin tamamen veya kısmen kararlaştırılacak kambyo kuru üzerinden mahallî Türk parasıyla tediye ve kabul edilmesinin veya yukarıda bahsi geçen emre muharrer senedin herhangi bir bakımdan tâdilinin müşterek menfaatleri iktisadından olduğunu kararlaştırdıkları takdirde bu kabûl tehiri, mahallî para ile tediye ve diğer tadil kararlarını iki taraflı yazılı anlaşmalar ile itti-haz edebilirler.

Mahallî para ile tediyeye mütaallik herhangi bir anlaşma bu paranın hangi maksatlar için kullanılacağını da tasrih edebilir.

5 — Kredi dâhilinde yapılacak birinci tediye evvel ve bu birinci tediye için ilk şartı olmak üzere Eximbank'a aşağıdaki vesaikin tevdi lâzım gelir:

a) Bu anlaşmayı ve emre muharrer senedi imza eden ve bu kredi dolayısıyla Türkiye'yi temsil eden şahsın yetkisini gösteren bir belge,

b) Türkiye'nin, kredi Anlaşmasının akdi için lüzumlu yetkinin istihsali hususunda Anayasasının ve kanunlarının gerektirdiği bütün tedbirleri aldığı ve kredi karşılığı olarak tevdi edilen emre muharrer senedin Anlaşma hükümlerine göre Türkiye'ye tam ve muteber bir vecibe tahmil

ettiği hususunda Eximbank'ı tatmin eden ve Türkiye Adalet Bakanı veya Eximbank'a kabule sayan görülecek diğer bir Hukuk Müşavirinin mütalâası.

Bu Anlaşma Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vaşington D. C. de kâin Export - İmport Bankası arasında usulüne tevfiikan ve iki nüsha olarak yukarda zikredilen tarihte akdedilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti adına :
Feridun Cemal Erkin

Export - İmport Bank Of Washington
Adına : *W. M. Martin*

Tasdikan :
Edward S. Conges

Sekreter :
(Bankanın resmî mühürü)

A - Lâhikası

Emre muharrer senet

Washington D. C.
_____, 1948
U. S. \$. 30 000 000

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, tesellüm edilmiş değer mukabili olarak işbu senetle, Amerika Birleşik Devletlerinin bir aham olan Export - İmport Bank of Washington'a veya haleflerine veya irae eleceği diğer şahıslara, otuz milyon (U. S. \$. 30 000 000) dolârdan ibaret resülmali, veya mezkûr resülmalden işbu senet mukabilinde avans olarak verilebilecek miktarı işbu senetle derpiş edilen taksitlerle ödemeyi ve 30 Haziran 1952 den itibaren zaman zaman, bu senette yazılı meblâğın ödenmemiş bakiyesi üzerinden senevi yüzde iki buçuk nispetinde (% 2 1/2) faiz tediye eylemeyi taahhüt eder; faiz 31 Aralık 1952 den başlamak üzere her altı ayda bir vacibütte diye olacaktır.

Bu emre muharrer senedin resülmal ve faizi, taraflarca hilâfı kararlaştırılmadıkça, Amerika Birleşik Devletlerinin kanuni parasiyle Export - İmport Bank of Washington'un Washington D. C. de kâin Bürosunda tediye olunacaktır.

Bu emre muharrer senedin resülmali 30 Haziran 1956 dan başlamak üzere aşağıda vâde ve tutarları yazılı altışar aylık taksitler ile ödenecektir.

Tarih			Miktar	Tarih			Miktar
30	Haziran	1956	\$ 540 000	30	Haziran	1970	\$ 540 000
31	Aralık	1956	540 000	31	Aralık	1970	540 000
30	Haziran	1957	540 000	30	Haziran	1971	540 000
31	Aralık	1957	540 000	31	Aralık	1971	540 000
30	Haziran	1958	540 000	30	Haziran	1972	540 000
31	Aralık	1958	540 000	31	Aralık	1972	540 000
30	Haziran	1959	540 000	30	Haziran	1973	540 000
31	Aralık	1959	540 000	31	Aralık	1973	540 000
30	Haziran	1960	540 000	30	Haziran	1974	540 000
31	Aralık	1960	540 000	31	Aralık	1974	540 000
30	Haziran	1961	540 000	30	Haziran	1975	540 000
31	Aralık	1961	540 000	31	Aralık	1975	540 000
30	Haziran	1962	540 000	30	Haziran	1976	540 000
31	Aralık	1962	540 000	31	Aralık	1976	540 000
30	Haziran	1963	540 000	30	Haziran	1977	540 000
31	Aralık	1963	540 000	31	Aralık	1977	540 000
30	Haziran	1964	540 000	30	Haziran	1978	540 000
31	Aralık	1964	540 000	31	Aralık	1978	540 000
30	Haziran	1965	540 000	30	Haziran	1979	540 000
31	Aralık	1965	540 000	31	Aralık	1979	540 000
30	Haziran	1966	540 000	30	Haziran	1980	540 000
31	Aralık	1966	540 000	31	Aralık	1980	540 000
30	Haziran	1967	540 000	30	Haziran	1981	540 000
31	Aralık	1967	540 000	31	Aralık	1981	540 000
30	Haziran	1968	540 000	30	Haziran	1982	540 000
31	Aralık	1968	540 000	31	Aralık	1982	540 000
30	Haziran	1969	540 000	30	Haziran	1983	420 000
31	Aralık	1969	540 000	31	Aralık	1983	420 000

Bu senedin natık olduğu meblâğın dununda avans verilecek olursa, sonuncu avansın ödenmesini mütaakıp resülmal taksitlerinin tutarlarından mütenasip düzeltmeler yapılacaktır.

Türkiye Hükümeti, bu emre muharrer senet resülmalinin tamamını veya bir kısmını her hangi bir faiz vâdesinde cezasız ve tazminatsız olarak ödeyebilir. Bu suretle iera edilecek erken tediyeler yukarda yazılı resülmal taksitlerinden vâdesi en son gelenden başlamak üzere yapılacaktır.

Bu emre muharrer senedin her hangi bir faiz veya resülmal taksitinin zamanında ve tam olarak tediye edilmemesi halinde senedin ödenmemiş resülmal bakiyesinin tamamı ile, bu bakiyenin tediye tarihine kadar işlemiş faizleri, hamilin ihtiyaç ve talebi üzerine muacceliyet kesbedecektir. Her hangi bir ademitediye halinde hâmilin bu hakkı kullanmamış olması gerek bu ve gerek her hangi bir ademi tediye dolayısıyla mezkûr haktan sarfınazar edildiğini tazammun eylemez.

Bu senet, taraflar arasında münakit 2 Kasım 1948 tarihli muayyen borç anlaşması hükümlerine göre tanzim edilmiş olup mezkûr anlaşmanın tesbit eylediği bütün hüküm ve şartlara tâbidir.

Türkiye Cumhuriyeti

Ekselâns Feridun Cemal Erkin
Türkiye Büyük Elçisi
Türkiye Büyük Elçiliği
Washington D. C.

Azizim Bay Büyük Elçi,

27 Ağustos 1948 tarihli mektupla, Hükümetiniz tarafından yapılacak masraf ve taahhütler karşılığı olarak kredi esası üzerinden 1948 takvim yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü üç aylık devreleri için verilecek 30 000 000 dolârı Türkiye Hükümetinin kabul ettiğini teyit etmiştim.

Bununla Beraber :

a) Size ayrılan ödenek tamamıyla istimal edilmediği veya,

b) Ödenek miktarında bir değişiklik yapıldığı takdirde bu ödenek miktarı yeniden tadil olunabilecektir. Ödenek miktarında tenzilât icrası sebepleri arasında 1948 Ekonomik İşbirliği Kanununun 111 nci kısmının (b) (3) bendi gereğince yapılması icabeden garantileri karşılayacak ödenek ayrılması lüzumu zikrolunabilir. Her hangi bir sebeple yapılacak değişiklik ve indirme aşağıdaki (a) işaretli paragrafa tevfikan icra olunacak tadilde aksettirilecektir.

1948 takvim yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü üç ayları için size kredi esası üzerinden uygulanacak yardımın heyeti umumiyesi aşağıdaki hüküm ve şartlara bağlı olacaktır :

a) Bu mektubun tanzim tarihinden sonra Hükümetiniz tarafından Washington'da kâin Eximbank'a bu mektuba (A) ve (B) lâhikaları olarak bağlı nümunelerin şekil ve muhtevasına uygun olarak tanzim edilmiş bir borç anlaşması ve bir emre muharrer senet tanzim ve tevdi edilmedikçe, Hükümetinizin 1948 takvim yılı programının dördüncü üç aylık devresi için hiçbir mubayaa müsaadesi tanzim olunmayacaktır. Sözü edilen emre muharrer senet 30 000 000 dolârı natık olacak ve bu miktar kredi esası üzerinden 1948 takvim yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü üç aylık devrelerine ait olacaktır. 30 Haziran 1949 dan sonra mümkün olan en kısa bir müddet zarfında emre muharrer senedin natık olduğu işbu miktar; Hükümetinizin tasvip edilen 1948 takvim yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü üç aylık programları dolayısıyla yapılan mubayaalara ait olarak Ekonomik İşbirliği İdaresi tarafından yapılan ödemeler ile aşağıda yazılı (d) paragrafı gereğince idarecinin 30 Haziran 1949 tarihine kadar bu devrelere ait tasvip edilmiş programlar için yapıldığını kabul edeceği taahhütler tutarına göre tadil edilecektir.

b) Kredi esası üzerinden yapılan yardım dolayısıyla icra olunacak tediye, 1 numaralı E. C. A. Talimatnamesinin halen mevcut veya zaman zaman tadil edilecek hükümlerine tevfikan ve bu talimatnamede musarrah vesaike müsteniden yapılacaktır.

c) Bu kredi ile yapılacak tediyelerin tedviri için lüzumlu veya arzuya şayan görülen imza, sirkü veya müsaadelerin idareciye verilmesi Türkiye Hükümetinden talep edilecektir.

d) Hükümetinizin 1948 takvim yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü üç aylık devrelere ait tasvip olunan programı dolayısıyla 30 Haziran 1949 tarihine kadar E. C. A. tarafından yapılan ödemeler veya idareci tarafından mezkûr tarihe kadar bu programlar için girişildiği kabul edilen taahhütler hariç işbu kredi 30 Haziran 1949 tarihinde munkazi olacaktır.

Bu (d) paragrafı gereğince aşağıdaki haller taahhüt telâkki olunacaktır :

30 Haziran 1949 da veya bu tarihten evvel, 30. VI. 1949 dan sonra teslim edilecek emtia ve hizmetler için ilzam edici bir anlaşma yapılmış veya mufassal plân ve şartnameleri icabettiren ve mahiyetleri itibariyle 30 Haziran 1949 da veya bu tarihten evvel taahhüde bağlanamayan eşya ve hizmetlere mütaallik olup 30 Haziran 1949 da fiilen müzakere edilmekte olan kontratlar.

Her iki halde de Türkiye Hükümeti, kredi limitini muhafaza için İdareciye bu iki halle ilgili olayları (henüz akdolanmamış kontratların nihâi takribî rakamları dâhil) 30 Haziran 1949 dan evvel tevsik eyleyecektir. Bu vesikaların alınmasını mütaakıp İdareci :

(i) 30 Haziran 1949 tarihinde veya bu tarihten evvel akdedilen ve kendisi tarafından kabul edilen kontratların tutarını tesbit eyliyerek Türk Hükümetini haberdar etmek,

- (ii) Taahhüt edildiği kabul olunan miktarlar için Eximbank nezdinde gerekli ödeneği ayırtmak,
(iii) Bu şekilde tefrik olunan ödeneğin tediyesini temin etmek,
(iv) Eximbank'a verilen emre muharrer senede, bu gibi kontrat ve müzakerelerin statü ve hükümlerinde vuku bulacak müstakbel değişiklikler dolayısıyla gerekli tenzilâtın yapılmasını temin eylemek için gerekli tedbirler alır.

Halen yürürlükte bulunan veya bundan sonra yürürlüğe konacak Amerika Birleşik Devletleri kanunları veyahut Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin bir ajanı veya bir dairesinin mevcut veya ilerde tanzim olunacak bir talimatı gereğince, bu anlaşma mevzuuna giren her hangi bir malın imal, istihsal, alım, satım ve ihracı Amerika Birleşik Devletlerinin bir ajanı veya bir dairesi tarafından rüçhan hakkı, tahsis emri, permi veya lisans verilmesini istilzam eylediği hallerde, bunların temini hususunda İdareci, her hangi bir vecibe veya sorumluluk deruhde etmez

Yukarda belirtilen hususların tarafınızdan kabul edildiğinin bu mektubun merbut sureti üzerinde işaret olunması rica olunur.

Samimî duygularıyla,

Paul Hoffman
İdareci

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 21. XII. 1948 ve 1/442
Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 27. XII. 1948 ve 4/1069
Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları : 14 6,75,153,281:313,313,314:317